

Rädda Barnen

STRATEGI
PROCESS
PLAN
POLICY
▶ **RIKTLINJE**
RUTIN

RIKTLINJER FÖR IDEELLT ARBETE, INTERNKONTROLL, VALBEREDNING

Samt förbindelse att följa riktlinjer för Rädda Barnen

Fastställda av: Riksstyrelsen
Datum: 2021-19-03
För revidering ansvarar:
Policyn ska uppdateras: inom 1 år
För uppföljning ansvarar: Riksstyrelsen
Gäller för: Alla

Rädda Barnen

Inledning

Att arbeta för Rädda Barnen, i Sverige eller i ett annat land, innebär ett särskilt ansvar att värna om mänskliga rättigheter i allmänhet och om barnets rättigheter i synnerhet. Rädda Barnens värdegrund utgår från Barnkonventionen och FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och bygger på övertygelsen

- att alla människor har lika värde
- att barn har särskilda rättigheter
- att alla har ett ansvar

Rädda Barnen är en rättighetsorganisation. Alla vi som arbetar för Rädda Barnen står bakom de mänskliga rättigheterna i allmänhet och barns rättigheter i synnerhet. I våra ställningstaganden, handlingar och ageranden respekterar vi dessa rättigheter.

Vi ska agera föredömligt och på bästa sätt bedriva ett trovärdigt barnrättsarbete. Vi är angelägna om att alla resurser, personella och ekonomiska, alltid används korrekt och effektivt och till de ändamål de är avsedda för.

Dessa Riktlinjer har tagits fram för att ge stöd till Rädda Barnens lokalföreningar, distrikt, medlemmar och andra aktiva i att bygga goda strukturer för ekonomisk förvaltning, för att värna det förtroendekapital Rädda Barnen har och för att skapa trygghet, både för barn som vi arbetar med och för, den enskilda medlemmen, andra aktiva personer och för organisationen i stort. Riktlinjerna syftar till att förmedla vad som är Rädda Barnens miniminivå, och i slutändan till att skydda Rädda Barnens anseende och tillgångar. De är också ett verktyg för föreningar att utvärdera sina rutiner och strukturer.

Riktlinjerna är bindande för alla delar av Rädda Barnen.

Vid Riksmötet 2020 beslutades att beslutsmandatet för riktlinjer ska ligga på Riksstyrelsen. Det är alltså Rädda Barnens riksstyrelse som har beslutat om dessa riktlinjer.

Till varje riktlinje har det tidigare funnits vägledning som ger mer bakgrund och praktiska råd för hur Riktlinjerna ska efterlevas. Som ett led i att minska och förenkla hela organisationens regelefterlevnad har Riksstyrelsen även beslutat att avskaffa dessa dokument. Om det uppstår behov av förtydliganden av riktlinjer eller andra dokument så kommer riksstyrelsen att utvärdera behovet av ytterligare dokument framöver. De dokument som avskaffas är; Vägledning till riktlinjer för valberedning

Dessa riktlinjer bygger på eller relaterar till:

Rädda Barnens stadgar

Rädda Barnens Policy mot övergrepp och utnyttjande av barn – Tryggare Tillsammans

Rädda Barnens policy för skydd mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande

Policy För Rädda Barnens samarbete med företag

Riksförbundets policy för kapitalförvaltning

Arkivering och dokumenthantering för Rädda Barnens lokalföreningar och distriktsförbund

Innehåll

Samt förbindelse att följa riktlinjer för Rädda Barnen	1
Inledning.....	1
Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen.....	3
Förbindelse att följa Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen	5
Riktlinjer för internkontroll i Rädda Barnens lokalföreningar och distrikt	6
Riktlinjer för valberedning inom Rädda Barnen.....	9

Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen

1. Jag ska tydligt ta ställning för barnets bästa

Vi ska vara modiga när vi kämpar för barnets rättigheter och för barnets talan. Barns rättigheter ska respekteras fullt ut och i alla sammanhang. Tydliga ställningstaganden förpliktigar och kan innebära att vi utsätter oss för kritik och motstånd.

2. Jag ska respektera barns och vuxnas rätt till integritet, samt möta dem med respekt, vänlighet och ödmjukhet

Det är viktigt att vi i vårt arbete bidrar till ett öppet, tillitsfullt klimat som präglas av respekt för individen. Inom Rädda Barnen tolererar vi inte diskriminering av något slag. Vi värnar om allas rätt, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder eller annan grund. Vi ska alltid värna om barnets integritet och vi ska vara noggranna när vi engagerar vuxna i verksamhet där den vuxne har direkt kontakt med barn - vare sig det gäller frivilligt eller betalt arbete. Vi garanterar att all verksamhet bedrivs i enlighet med Rädda Barnens Policy mot övergrepp och utnyttjande av barn – Tryggare Tillsammans, och Rädda Barnens policy för skydd mot sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande.

3. Jag ska följa Rädda Barnens stadgar, verksamhetsinriktning, riktlinjer och policier

För den som får ett uppdrag av Rädda Barnen inom en lokalförening, ett distrikt eller i Rädda Barnens riksförbund är det viktigt att känna till och ha tillgång till grundläggande dokument.

4. Jag ska följa Rädda Barnens avtal och intentioner i samarbete med andra organisationer

I allt samarbete krävs en förmåga och vilja till kompromisser men det är samtidigt viktigt att ha klart för sig vad som går att kompromissa om och inte. Utgångspunkten är att vi ska värna om Rädda Barnens värdegrund som den uttrycks i stadgar och styrdokument. Varje samarbete är unikt och det krävs förtroendet med den egna verksamheten och en medvetenhet om vad Rädda Barnen vill uppnå med ett samarbete med andra organisationer.

5. Jag ska förvalta Rädda Barnens pengar på bästa sätt och aldrig ta emot pengar eller gåvor för eget bruk

Vi ska vara mycket noga med Rädda Barnens pengar. Rädda Barnens riktlinjer för hantering av insamlade medel ska tillämpas. Pengar ska hanteras på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Grundläggande för Rädda Barnen är att vi inte accepterar någon form av korrupcion.

6. Jag ska vara ansvarsfull när jag använder insamlade medel och följa regler och rutiner

Vi ska använda våra medel till arbete för barnets bästa och för att förbättra villkoren för barn i enlighet med våra stadgar. Kostnader för administration ska minimeras.

7. Jag ska bidra till att skapa ett gott arbetsklimat, öppna beslutsprocesser och lovar att inte använda min position för egen vinning

Ideellt arbete bygger på ett personligt engagemang. Ett öppet välkomnande klimat och ett demokratiskt arbetssätt bidrar både till att stärka organisationen och till att fler människor vill engagera sig i vår verksamhet. Grundläggande för Rädda Barnen är att vi inte använder vår position för egen vinning.

8. Jag ska värna om Rädda Barnens goda namn och rykte

Rädda Barnen är en demokratisk folkrörelse med många medlemmar, aktiva och givare som ger god förankring i det svenska samhället. Vår främsta tillgång är vårt förtroendekapital. Det är helt avgörande för organisationen att vi förvaltar det på bästa sätt. Vi ska säkerställa att vår verksamhet är trygg och säker för de barn som omfattas av den. Vi ska vara lojala mot Rädda Barnen och vid misstanke om brott som sker i verksamheten ska vi anmäla det till polisen.

9. Utdrag ur belastningsregister

Samtliga ledamöter i en styrelse ska uppvisa utdrag ur belastningsregistret. Det gäller även den som har direkt kontakt med barn i Rädda Barnens regi oavsett om hen är medlem eller inte. Den enskilde begär själv utdraget från polisen och visar upp det för styrelseordföranden eller den som ansvarar för verksamheten.

Vid brister i efterföljd

Inom Rädda Barnen är vi angelägna om att snarast kunna ge stöd och vägledning i de fall tveksamheter uppstår kring efterlevnaden av riktlinjerna. Rädda Barnens förtroendevalda har ett särskilt ansvar för att lyhört och konstruktivt följa upp frågor och påtalade brister samt vid behov i enskilda fall klargöra problem och ge förslag på möjliga lösningar. I de eventuella fall då någon inom organisationen misstänks för brott kommer Rädda Barnen att vända sig till relevanta myndigheter.

Förbindelse att följa Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen beslutade av Riksstyrelsen februari 2021

Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen innehåller vägledande principer för Rädda Barnens medlemmar och andra aktiva som har ett uppdrag i organisationen. Att arbeta för Rädda Barnen, i Sverige eller i ett annat land, innebär ett särskilt ansvar att värna om mänskliga rättigheter i allmänhet och om barnets rättigheter i synnerhet.

Rädda Barnen verkar utifrån den värdegrund som uttrycks i Barnkonventionen och deklARATIONEN om de mänskliga rättigheterna. Den bygger på övertygelsen om

- att alla människor har lika värde
- att barn har särskilda rättigheter
- att alla har ett ansvar

Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen har skapats för att ge trygghet både för barn som vi arbetar med och för, enskilda medlemmar, aktiva personer i vår verksamhet och för organisationen. Riktlinjerna är gemensamma för alla som arbetar ideellt i Rädda Barnen och ger en vägledning om hur såväl organisationen som medlemmar och andra aktiva ska förhålla sig i olika situationer.

Riktlinjerna ska bidra till att förstärka förtroendet för Rädda Barnen som en trovärdig aktör för barnets rättigheter.

Jag har denna dag tagit del av Riktlinjer för ideellt arbete i Rädda Barnen och tillhörande vägledning och ställer mig bakom dem.

_____ den _____

(ort)

(datum)

(namnteckning)

(namnförtydligande)

Namn på Lokalförening, Distrikt eller Riksförbund i vars verksamhet jag är engagerad.

Förbindelsen ska efter undertecknande visas upp för ordföranden i den styrelse som ansvarar för verksamheten eller för ansvarig person i aktuell verksamhet. Den enskilda medlemmen eller aktiva personen ansvarar för att bevara det undertecknade dokumentet. Förbindelsen finns tillgänglig på medlemsidorna.

Riktlinjer för internkontroll i Rädda Barnens lokalföreningar och distrikt

1. Utbetalningar och attestering

1.1 Styrelsen ska besluta om firmatecknare och bankbehörighet. Styrelsen utser inom sig minst två firmatecknare. Föreningens firma ska tecknas av två personer i förening. Det bör även gälla att bank- och plusgirokonton tecknas av två personer i förening.

1.2 En attestordning ska fastställas av styrelsen, som specificerar vilka som har rätt att attestera¹ utbetalningar, och innehåller en formulering om vilken typ av kostnader och till vilket belopp som måste godkännas av styrelsen. Attestordningen ska även specificera i vilken utsträckning utgifter utanför fastställd budget kräver godkännande av styrelsen.

1.3 Alla betalningar ska attesteras enligt attestordningen och av de personer som administrerar utbetalningen *innan* betalning görs. Minst två personer ska attestera en kostnad innan utbetalning.

1.4 En person får inte attestera betalningar för egna eller närståendes kostnader.

1.5 Styrelsen ska besluta om för vilka kostnader och till vilka belopp eventuella kostnadsersättningar ska utgå till styrelsemedlemmar (t.ex. milersättning, telefonersättning och högstanivåer för rese- och logiersättning).

1.6 Utbetalningar ska baseras på en affärshändelse som stöds av en faktura, originalkvitto, skriftligt avtal eller liknande. Förskottsbetalningar till enskilda personer ska undvikas. Om ett förskott ändå måste utgå ska beloppet inte överstiga 5 000 kronor.

2. Insamling

2.1 Insamling i Rädda Barnens namn ska endast ske till verksamhet som utförs i Rädda Barnens namn och ligger inom ramen för Rädda Barnens verksamhetsinriktning i enlighet med våra stadgar.

2.2 Insamlingens ändamål ska tydligt anges vid insamling och om detta går till lokalföreningens, distriktets eller Riksförbundets verksamhet.

2.3 Medel som inkommer i samband med insamling ska disponeras för det ändamål som angivits vid insamlingen.

2.4 Insamling med bössa:

- Barn under 18 år får ej samla in pengar utan vuxens sällskap.
- Innan insamling görs ska avstämning med polisen ske kring eventuellt behov av tillstånd för platsen i fråga.
- Det ska tydligt framgå att insamlarna kommer från Rädda Barnen genom kläder eller banderoller.
- Bössorna ska alltid vara plomberade - och även fastkedjade om de är utställda.
- Bössorna ska vara numrerade och kvitteras av ansvarig person. En förteckning över bössornas nummer och vem som är ansvarig ska finnas hos den som är ansvarig.
- Utställda bössor ska bytas regelbundet och namn och telefonnummer ska lämnas till någon där bössan är utställd.
- När en insamlingsaktivitet är avslutad ska pengarna räknas omedelbart inom 10 bankdagar av minst två personer hos ansvarig förening.
- Senast tre veckor efter avslutad aktivitet sätts beloppet in på föreningens eget konto.

¹ Attestering innebär ett godkännande om utbetalning. När **någon** attesterar, bekräftar **den** att tillräckliga kontroller av utbetalningen har utförts (t.ex. vara/tjänst har mottagits, priset är i enlighet med avtal, varan/tjänsten motsvarar det som beställts) och att underlag och uppgifter är korrekta, samt att kostnaden faller inom ramen för vad styrelsen beslutat.

- Rädda Barnens bössor får aldrig lånas ut till andra organisationer (med undantag för insamlingen till Världens Barn).

2.5 Digitala insamlingskanaler får endast vara kopplade till lokalföreningens, distriktets eller riksförbundets bankkonton. Det är absolut inte tillåtet att samla in till ett privat Swish-nummer eller bankkonto.

2.6 Efter avslutad insamling till Rädda Barnens Riksförbund ska pengarna föras över till Rädda Barnens Riksförbund så snart som möjligt. Dock senast 31 januari påföljande år.

2.7 Sponsring och samarbeten med företag ska följa "Policy För Rädda Barnens samarbete med företag". Rädda Barnens logotyp får endast användas av våra samarbetspartners som Riksförbundet har omfattande samarbetsavtal med och noggrann kontroll över.

Liksom för övrig internkontroll är föreningens styrelse ytterst ansvarig för internkontrollen för de insamlingsmetoder och kanaler som föreningen använder.

3. Bokföring och redovisning

3.1 Styrelsen ansvarar för att föreningens räkenskaper bokförs och redovisas enligt god redovisningssed.

3.2 Enligt Rädda Barnens stadgar, ska varje lokalförening redovisa verksamhetsberättelse, resultat- och balansräkning, funktionärslista, verksamhetsplan, budget samt revisionsberättelse till riksförbundet varje år senast den 15 mars. För distrikt är motsvarande datum 15 april.

3.3 För varje nytt verksamhetsår ska en budget för kommande år upprättas. Förslag till budget presenteras av styrelsen för beslut av årsmötet. Styrelsen ska regelbundet gå igenom en uppdaterad resultat- och balansräkning, och jämföra resultaträkning med beslutad budget. Större avvikelser ska följas upp och nödvändiga korrigeringar i verksamheten görs för att i möjligaste mån nå årets budget.

3.4 Styrelsen ska vara insatt i och följa dokumentet "Arkivering och dokumenthantering för Rädda Barnens lokalföreningar och distriktsförbund".

3.5 Föreningens ekonomi och förvaltning ska granskas av förtroendevald revisor som har tillräckliga kunskaper inom ekonomi för att utföra sitt uppdrag, ej står i ett jävsförhållande till någon styrelsemedlem, är myndig och ej försatt i konkurs. Styrelsen ansvarar för att revisorerna inför revision förses med Rädda Barnens styrdokument och övriga dokument som är relevanta för uppdraget. Lokalförening eller distrikt som har en årsomsättning eller tillgångar överstigande 1 000 000 kr ska ha en auktoriserad revisor.

4. Tillgångar

4.1 Handkassa, bank- och plusgirokonton, och övriga likvida balanskonton ska stämmas av varje månad av kassören mot bankutdrag och faktisk kassabalans. Övriga balanskonton ska stämmas av minst två gånger per år. Avstämningar ska granskas och godkännas av utsedd styrelsemedlem som inte har bokföringsbehörighet, förslagsvis ordförande eller vice ordförande och därefter redovisas och godkännas vid styrelsesammanträde.

4.2 Eventuell handkassa ska bevaras säkert och bör inte innehålla mer än 3 000 kr.

4.3 Föreningen ska använda bankkonton som är registrerade i föreningens namn. Personliga konton får inte användas för att förvara eller slussa vidare föreningens medel.

4.4 Föreningen bör inte ha bank- och kreditkort kopplade till bankkontot. För undantag från detta, ska styrelsen besluta om rutiner för attestering.

4.5 Föreningen ska ha ett register över sina inventarier, även helt avskrivna sådana. Detta ska ange inköpspris, förvaringsplats och ansvarig person.

4.6 I det fallet Föreningen innehar aktier och övriga finansiella tillgångar ska dessa placeras i enlighet med Riksförbundets policy för kapitalförvaltning. Föreningen ska även överväga samförvaltning med Riksförbundets kapitalförvaltning.

5. Personal

5.1 Om förening eller distrikt efter en behovs- och kapacitetsanalys har bestämt sig för att ingå anställningsförhållanden eller betala ut arvoden till personer som inte är godkända för F-skatt, då har styrelsen arbetsgivaransvar.

5.2 Ett arbetsgivaransvar är omfattande och styrelsen ska försäkra sig om att följa tillämpbar lagstiftning, uppfylla krav på rapportering, arbetsmiljö, jämställdhet, försäkringar, pensionsinbetalningar, deklaration och betalningar till Skatteverket mm.

5.3 Alla anställda ska ha anställningsavtal. Kollektivavtal ska följas.

5.4 Löneutbetalningar ska attesteras på samma sätt som andra utbetalningar, enligt antagen attestordning

Riktlinjer för valberedning inom Rädda Barnen

Valberedningen

Valberedningens arbete är mycket viktigt eftersom det utgör grunden för en väl fungerande och demokratisk organisation. Valberedningens mandattid sträcker sig från det årsmöte/Riksmöte den väljs till nästa årsmöte/Riksmöte.

Valberedningens arbete pågår under hela denna tid och alltså inte bara under en kort tid inför årsmötet/Riksmötet. Valberedningen är medlemmarnas ombud. För att kunna göra ett bra arbete bör den följa styrelsens arbete kontinuerligt under mandatperioden genom att t.ex. ta del av mötesprotokoll och delta i Rädda Barnens verksamhet.

I Rädda Barnens stadgar framgår hur många ledamöter och revisorer som ska väljas på riks-, distrikts- respektive lokal nivå.

I god tid före årsmötet/Riksmötet ska valberedningen kontakta de vars mandattid utgår för att höra om de vill kandidera för kommande mandatperiod.

Centrala uppgifter för valberedningen är att

- Ta reda på vilka personer som vill sitta kvar respektive önskar avsäga sig sitt uppdrag.
- Omvärldsbevaka och aktivt söka upp relevanta personer.
- Ta kontakt med aktuella personer för att undersöka om de är intresserade av att kandidera.
- Ta emot namnförslag till styrelse, revisorer och valberedning.
- Ta kontakt med samtliga nominerade.
- Ta referenser på de kandidater som valberedningen vill föreslå.
- Redovisa valberedningens förslag till årsmötet/Riksmötet.
- Redovisa övriga nominerade kandidater som tackat ja till att kvarstå till den position de nominerats även om de inte ingår i valberedningens förslag.
- På riksnivå bereda frågan om arvodering och ersättningsregler för förtroendevalda inför Riksmötet.
- På lokalföreningsnivå förbereda val till ombud för distriktets årsmöte.
- På distriktsnivå förbereda val till ombud till riksmötet.

Nomineringsarbetet

När valberedningen vet vilka som vill kandidera görs en bedömning om omval ska föreslås eller inte. Det är ingen självklarhet att nominera ledamöter bara för att de inte avsagt sig omval. Många gånger är det eftersträvanvärt att kunna växla mellan olika former av engagemang i en förening, allt handlar inte om att arbeta i en styrelse. Vid nyval är det viktigt att informera om styrelsearbetet ifråga, om vad som krävs både kunskaps- och tidsmässigt.

Det är viktigt att eftersträva en allsidig sammansättning i styrelsen som ger styrelsen en bred och samlad kompetens. Valberedningen ska aktivt arbeta för att uppnå mångfald och jämställdhet i styrelsens sammansättning. Det är också viktigt med balansen mellan förnyelse och kontinuitet. Vid sidan av de obligatoriska funktionerna som ordförande, sekreterare och kassör, görs analys av vilka kompetenser som behövs just de kommande åren? Finns t ex behov av särskilt juridisk eller politiskt kunnande? Vem arbetar med kommunikation och sociala medier? Ansvar för medlemsvärning eller medlemsvård? Och så vidare.

Om valberedningen avser föreslå en ny ledamot som har eller haft uppdrag inom andra delar av Rädda Barnen ska valberedningen inhämta referens från den förening som personen haft förtroendeuppdrag inom.

Valbarhet

- Endast medlemmar i Rädda Barnen kan väljas till förtroendeuppdrag inom Rädda Barnen.
- Medlem som har ett anställningsförhållande till Rädda Barnen kan inte samtidigt vara ledamot i någon styrelse inom Rädda Barnen, ha annat förtroendeuppdrag inom Rädda Barnen eller väljas som ombud till distriktets årsmöte eller till Rädda Barnens Riksmöte.
- Risken för jäv ska beaktas både för vald ledamot och föreslagen kandidat i relation till andra ledamöter respektive anställda. Upplivningsplikt gäller, dvs. att såväl förslagsställare, den föreslagne, mötesordföranden eller årsmötes-/riksmötesombud som kan ha kännedom om risk för jäv ska upplysa om omständigheten. Därefter är det årsmötets/Riksmötets röstberättigade ombud som vid sin röstning bedömer kandidatens lämplighet.
- Styrelseledamöter ska ha ett gott förtroende i samhället och ska inte genom tidigare eller nuvarande agerande kunna skada organisationen.
- Styrelseledamöter får inte ha varit föremål för rättslig process vare sig när det gäller brott mot barn eller ekonomisk brottslighet. Ordförande, vice ordförande eller kassör får inte ha betalningsanmärkning eller förfallna och obetalda skatteskulder. Den som kandiderar till dessa uppdrag behöver lämna en kreditupplysning till valberedningens ordförande. Kreditupplysning får inte vara äldre än fyra veckor.